

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 385/2022-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Jánošíkom, Klincová 35, Bratislava, proti inému zásahu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trnava, odboru poriadkovej polície, Obvodného oddelenia Policajného zboru Piešťany zo 4. novembra 2021, proti uzneseniu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trnava, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-1538/3-VYS-TT-2021 zo 4. novembra 2021 a uzneseniu ČVS: ORP-1538/3-VYS-TT-2021 z 5. novembra 2021, proti uzneseniu Okresnej prokuratúry Piešťany č. k. Pv 447/21/2204-69 z 19. januára 2022 a prípisu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. IV/1 Pz 50/22/1000-8 z 30. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 23 ods. 1, čl. 40 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 12 ods. 2 ústavy a porušenia práv podľa čl. 2, čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 6 ods. 2, čl. 8 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením čl. 18 dohovoru a práva podľa čl. 2 ods. 1 Protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd iným zásahom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trnava, odboru poriadkovej polície, Obvodného oddelenia Policajného zboru Piešťany (ďalej len „poriadková polícia“) zo 4. novembra 2021, porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 ústavy uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trnava, odboru kriminálnej polície (ďalej aj „vyšetrovateľ“ alebo „kriminálna polícia“) ČVS: ORP-1538/3-VYS-TT-2021 zo 4. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie

zo 4. novembra 2021“), porušenia základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru napadnutým uznesením vyšetrovateľa zo 4. novembra 2021 a uznesením vyšetrovateľa ČVS: ORP-1538/3-VYS-TT-2021 z 5. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie z 5. novembra 2021“), základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry Piešťany (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. Pv 447/21/2204-69 z 19. januára 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry“) a základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 1 dohovoru prípisom generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. k. IV/1 Pz 50/22/1000-8 z 30. marca 2022 (ďalej len „napadnutý prípis generálneho prokurátora“). Sťažovateľ navrhuje priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prerokoval ústavnú sťažnosť mimo poradia ako naliehavú podľa § 54 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnutým uznesením zo 4. novembra 2021 vyšetrovateľ kriminálnej polície začal trestné stíhanie pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

3. Napadnutým uznesením z 5. novembra 2021 vyšetrovateľ vzniesol sťažovateľovi obvinenie pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal sťažovateľ sťažnosť. Okresná prokuratúra sťažnosť napadnutým uznesením z 19. januára 2022 zamietla.

4. Sťažovateľ následne podal 7. februára 2022 generálnemu prokurátorovi návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní postupom podľa § 363 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Generálny prokurátor upovedomil sťažovateľa napadnutým prípisom z 30. marca 2022 o tom, že návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní nevyhovelo.

5. Generálny prokurátor v zastúpení riaditeľom trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) na podklade zadováženého vyšetrovacieho spisu a dozorového spisu okresnej prokuratúry dospel k záveru, že postup a rozhodovanie vyšetrovateľa (v súvislosti so vznesením obvinenia) a prokurátorky okresnej prokuratúry (v súvislosti s rozhodovaním o sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia) bol „správny a zákonný“.

6. Generálny prokurátor dospel k záveru, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo zákonné a dôvodné, keď vychádzalo z dôkazov, ktoré nasvedčovali tomu, že sťažovateľ mal spáchať skutok, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie. Generálny prokurátor poukázal predovšetkým na obrazovo-zvukový záznam, ktorý obsahuje incident, v rámci ktorého sa aj sťažovateľ mal dopustiť vyšetrovaných skutkov. Čo sa týka konania sťažovateľa, špecificky poukázal na to, že sťažovateľ „pri snahe policajta o uvoľnenie priestoru pri pokladničnom páse jednej z pokladní tomuto postupu policajta začal brániť tým, že pred neho vtlačil nákupný vozík a keď ho chcel policajť odtlačiť,

obvinený vozík potiahol a narazil ním tak do policajta. Zároveň obvinený svojim telom pomáhal vytvoriť bariéru zabraňujúcu v prístupe iných osôb k pokladni.“. Generálny prokurátor tiež poukázal na výpovede svedkyní.

7. K námietke nepodpísaných zápisníc o výsluchu poškodeného (██████████) uviedol, že z vyšetrovacieho spisu – zo zápisníc o výsluchoch svedkov, poškodených, podozrivých a obvinených zistil, že tieto zápisnice boli riadne podpísané všetkými na úkone zúčastnenými osobami „okrem podozrivých a obvinených osôb, ktoré zápisnice o výsluchoch opakovane odmietali podpísať.“. K použitiu úradných záznamov ako podkladov pri výpovedi policajtom, ktorý úradný záznam sám vyhotovil, uviedol, že za týchto okolností úradný záznam „je možné považovať za akceptovateľné poznámky svedka, ktoré môže využívať pri výpovedi.“.

8. K námietke, že obhajca sťažovateľa nebol informovaný o procesných úkonoch pred vznesením obvinenia, uviedol, že neúčast' obhajcu na výsluchoch pred vznesením obvinenia bola spôsobená tým, že obhajca nepožiadaval o oznámenie termínov úkonov s tým, že na týchto úkonoch chce byť prítomný.

9. K námietke zákonnosti povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest poukázal na „§ 2 ods. 1 vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva SR č. 250/2021 (s poukazom na § 48 ods. 4 písm. r) zákona číslo 355/2007 Z. z... ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia k povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest.“.

10. Generálny prokurátor neakceptoval námietku o nezákonných dôkazoch, poukázal na to, že dosiaľ vykonané dôkazy boli získané zákonným spôsobom a predstavovali dostatočný podklad na vznesenie obvinenia. Uviedol, že zákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia preskúmal aj väzobný súd v rámci rozhodovania o návrhu na vzatie sťažovateľa do väzby. Vo svojom rozhodnutí väzobný súd konštatoval zákonnosť a dôvodnosť vzneseného obvinenia a taktiež zákonnosť vedenia prípravného konania (t. j. aj zadovážených dôkazov). Tieto právne závery potvrdil aj nadriadený (sťažnostný) súd.

11. Generálny prokurátor skúmal materiálne, ako aj formálne náležitosti uznesenia o vznesení obvinenia z 5. novembra 2021 a uznesenia prokurátorky okresnej prokuratúry z 19. januára 2021, pričom nezistil žiadne porušenie relevantných zákonných ustanovení. V podrobnostiach sťažovateľa odkázal na odôvodnenia týchto uznesení.

II.

Argumentácia sťažovateľa

12. Sťažovateľ namieta, že iným zásahom poriadkovej polície, napadnutými uzneseniami vyšetrovateľa, napadnutým uznesením okresnej prokuratúry a napadnutým prípisom generálneho prokurátora boli porušené jeho označené práva v dôsledku svojvôle, neústavného postupu a tiež nedostatočného odôvodnenia.

13. Predmetná vec sa týka udalosti, ku ktorej došlo 4. novembra 2021 v špecifikovanej predajni ██████ v ██████ (ďalej len „█████“), keď príslušníci poriadkovej polície uskutočnili výjazd a zákrok z dôvodu podnetu oznamovateľa (zamestnankyne ██████), ktorá oznámila, že niektoré prítomné osoby v ██████ nemali prekryté horné dýchacie cesty respirátorom.

14. O týchto skutočnostiach spísali viacerí príslušníci poriadkovej polície jednotlivé úradné záznamy. Z týchto úradných záznamov v zásade vyplýva, že v ■■■ sa mala nachádzať skupina asi 10 až 15 ľudí, ktorí si napriek výzvam opakovane odmietali prekryť horné dýchacie cesty respirátorom. Príslušník poriadkovej polície uviedol, že sa dopúšťajú priestupku podľa § 56 ods. 1 písm. f) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom zdraví“). Vyzval prítomné osoby, aby si nasadili respirátory, s hrozbou udelenia poriadkovej pokuty. Uvedená skupina indikovala, že poriadkovú pokutu nezaplatia. Tri osoby boli následne zadržané podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodu spáchania prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

15. Podľa sťažovateľa uvedený zákrok poriadkovej polície bol realizovaný bez existencie zákonného dôvodu s poukazom na § 9 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZ“), keďže v ■■■ nedochádzalo k páchaniu priestupku a ani trestnej činnosti.

16. Pokiaľ poriadková polícia poukazovala na páchanie priestupku s odkazom na § 56 ods. 1 písm. f) zákona o verejnom zdraví, podľa ktorého priestupku na úseku verejného zdravotníctva sa dopustí ten, kto nesplní nariadené opatrenie pri ohrozeniach verejného zdravia podľa § 48 ods. 1 písm. g) alebo § 48 ods. 4 písm. a) až d), f) až i), n), r), t), u), y) až ab), uvedené ustanovenie upravuje viacero priestupkov, pričom poriadková polícia nešpecifikovala konkrétny priestupok, ktorý mal byť spáchaný. Uvedené ustanovenie podľa sťažovateľa neupravovalo povinnosť prekrytia dýchacích ciest. Postup poriadkovej polície preto bol podľa sťažovateľa arbitrárny. Sťažovateľ tiež poukázal na nález ústavného súdu č. k. PL. ÚS 4/2021 z 8. decembra 2021, v ktorom ústavný súd konštatoval nesúlad niektorých ustanovení zákona o verejnom zdraví s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 13 ods. 2 ústavy.

17. Podľa sťažovateľa osoby prítomné v ■■■ postupovali v súlade s ústavnoprávnou zásadou podľa čl. 2 ods. 3 ústavy. Poriadková polícia bola preto povinná tieto osoby chrániť pred zásahom zamestnancov ■■■, ako aj pred zásahom do sťažovateľových základných práv a slobôd. Skutková podstata uvedeného priestupku nie je uvedená v zákone. Údajná povinnosť prekrytia horných dýchacích ciest nebola upravená v zákone ale vo vyhláske Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ“). Z uvedeného dôvodu sa sťažovateľ nemohol dopustiť priestupku. V uvedený deň (4. novembra 2021) neexistovala zákonná povinnosť uložená fyzickým osobám na prekrytie horných dýchacích ciest. Uvedená povinnosť bola založená opatrením ÚVZ č. OLP/2732/2020 z 24. marca 2020, pričom išlo o obmedzovanie dýchania v rozpore s ústavnoprávnymi a medzinárodnými garanciami.

18. Iným zásahom poriadkovej polície bolo podľa sťažovateľa porušené jeho základné právo na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy, pričom nejde o povinnosť fyzických osôb chrániť si zdravie. Iným zásahom došlo aj k porušeniu práva podľa čl. 16 ods. 1 prvej vety ústavy a čl. 8 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením čl. 18 dohovoru.

19. Kriminálna polícia ako ďalší porušovateľ porušila právo sťažovateľa na osobnú slobodu, keďže nespáchal žiaden priestupok ani trestný čin. Vyšetrovateľ začal v uvedenej veci trestné stíhanie, pričom v napadnutom uznesení o začatí trestného stíhania uviedol, že trestné stíhanie

začalo vykonaním zaisťovacieho úkonu – zadržaním podozrivej osoby (sťažovateľa). Podľa sťažovateľa na obmedzenie jeho osobnej slobody neexistoval zákonný dôvod.

20. Sťažovateľ poukazuje na to, že v uvedený deň išiel nakúpiť do ■■■■■ pričom nebol vyhlásený núdzový stav podľa ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov. Na území Slovenskej republiky bola vyhlásená mimoriadna situácia. Slobodou pohybu v tomto kontexte sťažovateľ rozumie slobodu prísť do obchodu, nakúpiť a po zaplatení opustiť obchod bez toho, aby bol nútený prekryť si horné dýchacie cesty.

21. Podľa sťažovateľa iným zásahom poriadkovej polície došlo k porušeniu zákazu diskriminácie s dôrazom na pojem „iné postavenie“.

22. K porušeniu prezumpcie nevinu sťažovateľa došlo formuláciou príslušníkov poriadkovej polície v úradných záznamoch, ktorí uviedli, že zadržané osoby (vrátane sťažovateľa) *«„sa dopustili prečinu útoku na verejného činiteľa“*, (čím) *konštatoval vinu obvinených, teda aj vinu sťažovateľa.*». Sťažovateľ tiež namietá, že príslušníci polície nie sú oprávnení obmedziť osobnú slobodu osoby postupom podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku.

23. Iným zásahom poriadkovej polície došlo k porušeniu zákazu neľudského a ponižujúceho zaobchádzania sťažovateľa, a tak k porušeniu čl. 16 ods. 2 ústavy a čl. 3 dohovoru. Príslušníci poriadkovej polície pri svojom zákroku spôsobili sťažovateľovi preukázateľne vážne zranenie kolena, pre ktoré bola následne privolaná aj rýchla zdravotná pomoc. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) je týmto zranením pri zadržaní daná domnienka, že uvedené zranenie vzniklo v dôsledku zlého zaobchádzania so sťažovateľom, ide v zásade o uplatnenie prezumpcie viny štátu, keď je dôkazné bremeno prenesené na štát.

24. K napadnutému uzneseniu o začatí trestného stíhania sťažovateľ poukazuje na svoju skoršiu argumentáciu, ktorou vyvracia tvrdenie, že v ■■■■■ mal spáchať priestupok. Spochybňuje následne ďalšie časti odôvodnenia tohto uznesenia, keď ako nepravdivé označuje tvrdenie, že mal spolu s inými osobami slovne napádať personál ■■■■■, o čom svedčí viacero obrazovo-zvukových záznamov vyhotovených na danom mieste. Výzvu príslušníka poriadkovej polície na upustenie od páchania priestupku považuje sťažovateľ za nezákonnú výzvu.

25. K výzve na preukázanie totožnosti sťažovateľ uvádza, že on sám nebol nikým takto vyzvaný. Uvedená výzva napokon bola v rozpore s § 18 ods. 1 zákona o PZ, keďže na uplatnenie tejto právomoci policajtov chýbal materiálny predpoklad, *„ak je to potrebné na plnenie úloh podľa tohto zákona“*. Nerešpektovaním tohto materiálneho predpokladu dochádza k zneužívaniu právomoci verejného činiteľa. Podľa sťažovateľa policajti využili také formy správania, ktoré neprimerane, neodôvodnene a nadmerne zasahovali do práv a slobôd (aj) sťažovateľa, postupovali v rozpore s čl. 2 ods. 2 ústavy a § 18 ods. 1 v spojení s § 2 ods. 1 písm. a) zákona o PZ.

26. Z obrazovo-zvukového záznamu vyplýva, že sťažovateľ uskutočnil nákup v ■■■■■ bez prekrytia horných dýchacích ciest, čo mu umožnili zamestnanci ■■■■■. Až v čase ukončenia nákupu a snahy zaplatiť za nákup v nákupnom vozíku bolo aj sťažovateľovi zabránené tak urobiť s tým, že zamestnanci ■■■■■ zavreli dostupnú pokladňu s očakávaním príchodu polície. Po príchode policajtov a výzve na prekrytie si dýchacích ciest sťažovateľ pristupoval k otvorenej pokladni s úmyslom zaplatiť za nákup, keď bol preukázateľne napadnutý príslušníkom poriadkovej polície

s poškodením zdravia. Sťažovateľ tento útok pasívne znášal, je teda zjavné, že sa preukázateľne žiadneho útoku na príslušníka poriadkovej polície nedopustil. Útočiaci príslušník poriadkovej polície pritom mal už pri prejednávaní údajného priestupku na rukách taktické rukavice s výstelkou a plastovou ochranou hánok, ktoré slúžia na ochranu a tiež na spôsobenie väčšej ujmy. Z obrazovo-zvukového záznamu je zjavné, že išlo o provokáciu príslušníkov poriadkovej polície. Sťažovateľ je trestne stíhaný a obvinený, hoci žiaden trestný čin nespáchal.

27. K začatiu trestného stíhania sťažovateľa došlo „pre vymyslené skutky“, pričom úradné záznamy príslušníkov poriadkovej polície zjavne odporujú priebehu skutkového deja tak, ako to vyplýva z obrazovo-zvukového záznamu, pričom „sťažovateľ nespáchal žiaden priestupok, a ani nemohol byť podozrivým zo spáchania trestného činu...“. Obmedzením osobnej slobody sťažovateľa a začatím jeho trestného stíhania bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1 a 2 prvej vety ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru. Formuláciou v odôvodnení napadnutého uznesenia o začatí trestného stíhania kriminálna polícia porušila aj princíp prezumpcie nevinu.

28. K vzneseniu obvinenia sťažovateľovi došlo na základe výpovede svedka – poškodeného [REDAKOVANÉ] (príslušníka poriadkovej polície), ktorý bol vypočutý pred vznesením obvinenia. Zápisnica o výsluchu tohto svedka však nebola podpísaná vyšetrovateľom (ktorý viedol výsluch) a ďalším prítomným príslušníkom kriminálnej polície s poukazom na § 59 ods. 1 prvú vetu Trestného poriadku. Uvedená výpoveď a zápisnica preto nemohli byť podkladom na vznesenie obvinenia sťažovateľa. K odstráneniu uvedenej vady došlo až po podaní sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, v ktorej sťažovateľ túto vadu vytkol. Uvedeným postupom došlo k manipulácii s vyšetrovacím spisom. Zo zápisnice pritom vyplýva, že svedok pri svojej výpovedi používal vlastný úradný záznam, ktorý k špecifikovaným udalostiam vyhotovil, čo je tiež neprípustný postup. Úradný záznam a zápisnica z výsluchu sú z veľkej časti identické okrem uvedenia potreby neodkladného lekárskeho ošetrovania, ktoré v úradnom zázname úplne absentuje. Výpoveď svedka – poškodeného je jediným podkladom na vznesenie obvinenia sťažovateľa.

29. Sťažovateľ tiež poukazuje na obsah telefonického rozhovoru a tiež na zvukový záznam vyhotovený v ambulancii ošetrojúceho lekára, keď svedok – poškodený [REDAKOVANÉ] ani raz neoznačil sťažovateľa ako osobu, ktorá mala na neho zaútočiť, označil iné dve (nestotožnené) osoby.

30. Obdobné nedostatky platia aj vo vzťahu k výpovedi svedka – poškodeného [REDAKOVANÉ], aj tento svedok použil pri svojej výpovedi vlastný úradný záznam a ani zápisnica o výsluchu tohto svedka nebola podpísaná vyšetrovateľom a prítomným príslušníkom kriminálnej polície.

31. Úradné záznamy uvedených svedkov – poškodených nemohli slúžiť ako dôkazný prostriedok v trestnom konaní alebo ako podklad na rozhodnutie prokurátora v prípravnom konaní, keďže majú povahu len „prvotnej informácie vo veci“. Výpovede svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nemohli slúžiť ako dôkaz v trestnom konaní a nemohli tvoriť podklad na uznesenie o vznesení obvinenia sťažovateľovi.

32. Z výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] (zamestnankyňa [REDAKOVANÉ]) nevyplýva, že by sťažovateľ slovné napádal personál predajne v rozpore s tým, ako to je uvedené v uznesení o vznesení obvinenia. Uvedená svedkyňa si vo svojej výpovedi odporuje, keď uviedla, že na mieste, kde došlo

k incidentu, nebola (mala byť vzadu v predajni), čiže udalosti vnímala len sprostredkované cez slúchadlá, v inej časti výpovede popísala udalosti pri pokladniach, ako keby tam bola priamo prítomná.

33. Svedkyne [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (zamestnankyne [REDAKOVANÉ]) taktiež neuviedli, že sťažovateľ slovné napádal personál predajne, prípadne príslušníkov poriadkovej polície, pričom tiež uviedli, že kupujúcim bez prekrytia horných dýchacích ciest neumožnili zaplatiť za tovar a opustiť predajňu.

34. Z obrazovo-zvukového záznamu je zjavné, že príslušníci poriadkovej polície výzvy (na nasadenie rúšok, resp. na preukázanie totožnosti) adresovali všeobecne skupine osôb bez prekrytých horných dýchacích ciest (teda nie konkrétne sťažovateľovi). Zo záznamu je tiež zjavné, že príslušník poriadkovej polície komunikuje s osobou v červeno-čiernej bunde s tým, že sťažovateľ tento rozhovor pasívne pozoruje, a následne bez akéhokoľvek podnetu zo strany sťažovateľa ho napadne príslušník poriadkovej polície. Sťažovateľ sa tomuto zákroku (útoku) nijako nebránil, zdvihol tiež ruky na znak neútočenia. Podľa sťažovateľa išlo o nezvládnutý zákrok zo strany polície a rozhodne nie o útok na verejného činiteľa.

35. Sťažovateľ tiež zdôrazňuje, že jeho výsluchy 5. novembra 2021 (piatok) a 6. novembra 2021 (sobota) boli realizované v Piešťanoch v rôznych časoch, pričom kriminálna polícia nijako nezohľadnila, že obhajca sťažovateľa je z Bratislavy. Týmto účelovým postupom sťažovateľovi neposkytli dostatočný časový priestor na prípravu na obhajobu.

36. Orgány činné v trestnom konaní taktiež nevypočuli svedkov, ktorých navrhol sťažovateľ. Nestalo sa tak ani pred vznesením obvinenia, ani po vznesení obvinenia a taktiež ani do pojednávania väzobného súdu 7. novembra 2021, keď sa rozhodovalo o návrhu prokurátorky na vzatie sťažovateľa do väzby.

37. V napadnutom uznesení o vznesení obvinenia vyšetrovateľ konštatuje, že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, sa reálne stal a vykazuje znaky prečinov podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Taktiež konštatuje existenciu dôvodného podozrenia, že skutok spáchal (aj) sťažovateľ. Sťažovateľ poukazuje na rozhodnutie Okresného úradu Piešťany z 3. februára 2022, v ktorom tento dospel k právnomu záveru, že náraz nákupným vozíkom do zamestnanca SBS [REDAKOVANÉ] nedosahoval intenzitu ani priestupku. V prípade údajného nárazu nákupného vozíka sťažovateľom do príslušníka poriadkovej polície je tento náraz kvalifikovaný ako útok na verejného činiteľa. V tomto kontexte sťažovateľ poukazuje aj na zásadu *in dubio pro reo*. Z obrazovo-zvukového záznamu je pritom zjavné, že sťažovateľ sa nedopustil žiadneho zo špecifikovaných prečinov. Ak príslušník polície prekročí svoju právomoc a vykonáva zákrok, na ktorý nie je podľa zákona oprávnený, nepožíva ochranu verejného činiteľa.

38. Sťažovateľ podal ústne do zápisnice o výsluchu obvineného 5. novembra 2021 sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ktorú písomne odôvodnil 21. decembra 2021. Okresná prokuratúra sťažnosť napadnutým uznesením z 19. januára 2022 zamietla. Sťažovateľ spochybňuje odôvodnenie napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry v tom, že táto nijako nereagovala na argumentáciu sťažovateľa o neexistencii povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest, ktorú podporil odkazom na judikatúru ústavného súdu a medzinárodné dohovory. Spochybňuje

tiež skutkový dej opísaný v odôvodnení uznesenia, taktiež závery o páchaní priestupku a tiež možnosť použitia úradných záznamov spísaných pred vznesením obvinenia a tiež výpovedí svedkov – príslušníkov poriadkovej polície. Obdobne neobstojí odkaz na svedecké výpovede zamestnankýň [REDAKOVANÉ] keďže žiadna z nich priamo neoznačovala sťažovateľa ako osobu, ktorá mala spáchať špecifikované trestné činy s tým, že sťažovateľ poukazoval na obrazovo-zvukový záznam na podporu svojich tvrdení.

39. Sťažovateľ tiež spochybňuje závery o svojom útoku na príslušníka poriadkovej polície uvedené v napadnutom uznesení okresnej prokuratúry práve odkazom na obrazovo-zvukový záznam, ktorý podľa sťažovateľa nepotvrďuje skutkový dej opísaný v predmetnom uznesení. Opakovane namieta nezákonnosť dôkazov – výpovedí svedkov – poškodených, ktorí pri svojich výpovediach používali ako pomôcku nimi vyhotovené úradné záznamy. Sťažovateľ tiež spochybňuje záver okresnej prokuratúry o tom, že zápisnice o výsluchu svedkov boli opatrené príslušnými podpismi. Sťažovateľ neakceptoval ani aplikáciu materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona okresnou prokuratúrou, keď predbežne nepovažovala závažnosť činu za nepatrnú.

40. Z rovnakých dôvodov spochybňuje sťažovateľ aj napadnutý prípis generálnej prokuratúry – okrem iných nezákonnosť svedeckých výpovedí, skutočnosť, že žiadna zo svedkýň priamo neoznačuje sťažovateľa ako toho, kto mal spáchať predmetné trestné činy. Sťažovateľ spochybňuje aj interpretáciu obrazovo-zvukového záznamu generálnou prokuratúrou z hľadiska vymedzenia skutkovej vety, ako aj z toho hľadiska, že nemohlo dochádzať k porušovaniu zákona, keď v uvedenom čase neexistovala zákonná povinnosť prekrytia horných dýchacích ciest. Poukazuje tiež na nedostatočnú intenzitu údajného útoku a tiež na to, že príslušníci poriadkovej polície v uvedenom okamihu nepoživali ochranu verejných činiteľov.

41. Sťažovateľ svoju argumentáciu podporil početnými odkazmi na rozhodnutia ústavného súdu a ESLP.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

42. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení označených práv a článkov iným zásahom poriadkovej polície, napadnutými uzneseniami vyšetrovateľa kriminálnej polície o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, napadnutým uznesením okresnej prokuratúry a napadnutým prípisom generálneho prokurátora. Sťažovateľ predovšetkým spochybňuje zákonnosť zásahu príslušníkov poriadkovej polície, neexistenciu zákonnej povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest, právne závery o páchaní priestupku a špecifikovaných trestných činov (prečinov). Sťažovateľ zároveň spochybňuje zákonnosť niektorých dôkazných prostriedkov, nesúhlasí s hodnotením dôkazov vykonaných orgánmi činnými v trestnom konaní, poukazuje na rozpor skutkového deja s obrazovo-zvukovým záznamom.

III.1. K inému zásahu poriadkovej polície a k napadnutým uzneseniam vyšetrovateľa kriminálnej polície o začatí trestného stíhania, o vznesení obvinenia a k napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry:

43. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1

ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

44. Princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (m. m. III. ÚS 227/2016, II. ÚS 187/2012, II. ÚS 356/2016, I. ÚS 665/2016, I. ÚS 288/2019, IV. ÚS 374/2020).

45. Podľa judikatúry ústavného súdu princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, I. ÚS 447/2019).

46. Vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ iným zásahom poriadkovej polície vymedzuje služobný zákrok príslušníkov poriadkovej polície v ■■■ 4. novembra 2021, t. j. zákonom ustanovenú a v jeho medziach vykonávanú činnosť policajta, pri ktorej sa bezprostredne zasahuje do základných práv a slobôd osoby (porovnaj § 9 ods. 3 zákona o PZ).

47. Sťažovateľ mohol proti predmetnému služobnému zákroku príslušníkov poriadkovej polície podať sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“). Podľa § 3 ods. 1 zákona o sťažnostiach sťažnosť je podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorým sa domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, o ktorých sa domnieva, že boli porušené činnosťou alebo nečinnosťou orgánu verejnej správy.

48. Ústavný súd už uviedol, že zákon o sťažnostiach je všeobecným právnym predpisom upravujúcim postupy súvisiace s vybavovaním a prešetrovaním sťažností, a preto sa použije vždy, pokiaľ to osobitný predpis nevytlúči. Zároveň platí, že pokiaľ osobitný predpis nevytlúči pôsobnosť zákona o sťažnostiach, potom sa zákon o sťažnostiach použije subsidiárne aj na postup prešetrenia a vybavenia sťažnosti primárne upravený v osobitnom predpise (II. ÚS 49/2021).

49. Sťažovateľ teda mal k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy – sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach, pričom v ústavnej sťažnosti neuviedol, či tento právny prostriedok na ochranu ním označených práv využil.

50. Vo veci sťažovateľa prichádzal do úvahy aj postup podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“), keď by podnet sťažovateľa prešetrilo oddelenie kontroly odboru kontroly Prezídia Policajného zboru, ktoré by mohlo viesť k opatreniam vymedzeným v § 13 ods. 6 zákona o kontrole v štátnej správe.

51. Pokiaľ ide o uznesenie o vznesení obvinenia a uznesenie okresnej prokuratúry, tieto uznesenia sťažovateľ napadol návrhom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku adresovaným generálnemu prokurátorovi.

52. Ústavný súd už v iných rozhodnutiach uviedol (napr. I. ÚS 288/2019, I. ÚS 447/2019, IV. ÚS 374/2020), že medzi mimoriadne opravné prostriedky v trestnom konaní patrí aj inštitút zrušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku. Právomoc rušiť takéto rozhodnutia má generálny prokurátor, a to na návrh, ako aj bez neho. Medzi rozhodnutia v prípravnom konaní, ktoré možno preskúmať uvedeným postupom, patria aj právoplatné uznesenia o vznesení obvinenia. Je to akási analógia ďalšieho mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je dovolanie. Kým dovolanie umožňuje preskúmanie právoplatných konečných rozhodnutí vo veci samej, právomoc generálneho prokurátora sa týka právoplatných rozhodnutí prijatých v prípravnom konaní. Dotknutá strana trestného konania je oprávnená podať generálnemu prokurátorovi návrh na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku (porov. ŠIMOVIČEK, I., JALČ, A., SZABOVÁ, E. *Revízia rozhodnutí v trestnom konaní*. Praha : Leges, 2015, s. 126 a nasl.).

53. V uvedenej súvislosti považuje ústavný súd za relevantné, že sťažovateľ využil špecifikovaný právny prostriedok nápravy (návrh podľa § 363 Trestného poriadku), ktorý smeroval proti napadnutému uzneseniu o vznesení obvinenia z 5. novembra 2021 a napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry z 19. januára 2022. Vychádzajúc z § 363 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktorému predchádzalo, bol porušený zákon, sťažovateľ svoj návrh podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku mohol podať aj proti napadnutému uzneseniu o začatí trestného stíhania zo 4. novembra 2021.

54. Uplatnenie právomoci generálneho prokurátora vylučuje, aby v uvedenej veci rozhodoval ústavný súd, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) a podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Pokiaľ ide o iný zásah poriadkovej polície, resp. napadnuté uznesenie o začatí trestného stíhania, sťažovateľ nevyužil právne prostriedky nápravy, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv priznával, preto v tejto časti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) a podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

III.2. K napadnutému prípisu generálneho prokurátora:

55. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie

sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

56. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať aj na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie a postup všeobecného súdu alebo orgánu verejnej moci, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

57. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

58. Z obsahu napadnutého prípisu generálneho prokurátora vyplýva, že generálny prokurátor sa návrhom sťažovateľa na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku zaoberal, preskúmal jednotlivé námietky sťažovateľa a poskytol k nim dostatočne konkrétnu a zrozumiteľnú odpoveď, ktorú nemožno považovať za arbitrárnu a ani zjavne neodôvodnenú. Z týchto dôvodov ústavný súd považuje napadnutý prípis generálneho prokurátora za ústavne akceptovateľný.

59. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa zohľadnil skutočnosť, že sťažovateľ ako obvinený v trestnom konaní disponuje procesnými prostriedkami na ochranu ním namietaných skutočností, ktoré mu poskytujú ustanovenia Trestného poriadku. Obdobne v prípade podania obžaloby bude mať k dispozícii procesné práva v konaní pred súdom, resp. príslušné opravné prostriedky (sťažnosť, odvolanie, dovolanie), ktorými je možné naprávať prípadné procesné pochybenia orgánov činných v trestnom konaní. Veľká časť argumentácie sťažovateľa v ústavnej sťažnosti sa týkala hodnotenia jednotlivých dôkazov. V prebiehajúcom trestnom konaní je oprávnený hodnotiť dôkazy predovšetkým vyšetrovateľ a prokurátor (v prípravnom konaní) a následne všeobecné súdy v trestnom konaní súdom (po podaní obžaloby).

60. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie od svojho začiatku až do konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07). Okrem už uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených. V prebiehajúcom trestnom konaní, resp. v konaní, ktoré bolo iba začaté, možno i prípadné protiústavné procesné vady napraviť v rámci celého konania obvyklým a zákonom predvídateľným spôsobom, a to predovšetkým samotnými všeobecnými súdmi. Ingerenciu ústavného súdu do rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní je preto v prípravnom

trestnom konaní potrebné považovať, azda s výnimkou úplne mimoriadnej situácie, za neprípustnú (I. ÚS 288/2019).

61. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

62. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu